

УДК 657.1

Ольга Мозиль, магістр

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

МЕТОДИКА АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Анотація. Досліджено теоретичні аспекти методики аудиту дебіторської заборгованості у вітчизняній та зарубіжній практиці. Розкрито роль та значення аудиту, його сутність, мету та завдання.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, розрахунки з дебіторами, резерв сумнівних боргів, аудит.

Olya Mozyl

THE AUDIT METHODOLOGY OF RECEIVABLES

Abstract. Theoretical aspects of the audit methodology of receivables are researched in national and foreign practice. The role and significance of audit, its nature, aim and objectives are explored.

Keywords: receivables, calculations with debtors, reserve for doubtful accounts, audit.

Розрахункові операції призводять до змін в структурі активів капіталу та зобов'язань, що значно впливає на фінансовий стан підприємства. Тому важливим є якісне проведення аудиту дебіторської заборгованості з метою забезпечення мінімальних гарантій для користувачів фінансової звітності щодо достовірності, реальності, повноти та законності наведеної інформації про неї.

Сучасний стан економіки України характеризується кризою платежів, коли дебіторська заборгованість підприємств досягає величезних сум. Тому проведення аудиту дебіторської заборгованості є надзвичайно актуальним питанням, оскільки це стимулює підприємство до більш ретельного та регулярного проведення інвентаризації дебіторської заборгованості, до активного проведення заходів щодо стягнення заборгованості з неплатників через арбітраж.

Слід зазначити, що метою аудиту дебіторської заборгованості є встановлення достовірності даних щодо стану розрахунків, повноти і своєчасності відображення інформації в зведених документах та облікових регістрах, правильності ведення обліку розрахунків відповідно до прийнятої облікової політики. У зв'язку із цим завданнями аудиту дебіторської заборгованості є: 1) установлення реальності дебіторської заборгованості та простроченої заборгованості (за якою минув строк позовної давності); 2) перевірка правильності списання заборгованості, строк позовної давності якої минув; 3) перевірка достовірності відображення в обліку дебіторської заборгованості залежно від прийнятого методу визначення реалізації; 4) перевірка правильності та обґрунтованості списання заборгованості; 5) дослідження правильності оформлення і відображення в обліку заборгованості за виданими авансами, пред'явленими претензіями.

Як свідчить зарубіжний і вітчизняний досвід, аудиторська перевірка складається з окремих послідовних етапів, які в узагальненому вигляді можна назвати так: підготовчий, проміжний, етап фізичної перевірки, основний (етап аудиту окремих статей звітності), заключний етап. Вважається, що аудитор повинен приступити до виконання аудиту ще до закінчення звітного періоду, який буде перевірятись. На жаль, цього правила не завжди дотримуються українські аудитори, що деякою мірою погіршує якість аудиту.

При плануванні та здійсненні аудиторських процедур, оцінці отриманих матеріалів і представленні результатів перевірки дебіторської заборгованості аудитор повинен враховувати, що невиконання клієнтом вимог законодавчих та нормативно-правових актів України може стати причиною перекручення фінансової звітності підприємства й істотно вплинути на фінансові результати діяльності клієнта. Важливим етапом на шляху успішного проведення аудиторської перевірки стану дебіторської заборгованості та підготовки достовірного висновку про стан його господарства та фінансів є перевірка наявності та аналіз формування облікової політики підприємства, а саме моменти, що стосуються обліку дебіторської заборгованості.

Результати аудиту системних питань мають ключове значення для формування уявлення аудитора про бухгалтерську звітність. Дані, що отримуються при аудиті цього розділу, кореспондують з іншими сегментами аудиту. Аудиторові необхідно досягнути такої обізнаності про системи обліку та внутрішнього контролю дебіторської заборгованості, яка дозволить йому спланувати аудит і розробити ефективний підхід до його проведення. Аудитору слід використовувати професійні знання для оцінки ризику аудиту й підготовки аудиторських процедур, необхідних для зменшення ризику для сприятливого рівня.